

Oplev naturen

i Korsør Lystskov - den bagerste skovstrand

Din turguide nr. 2 af 8 i en serie med gode
forslag til en dejlig naturoplevelse i
Slagelse Kommune

Forord

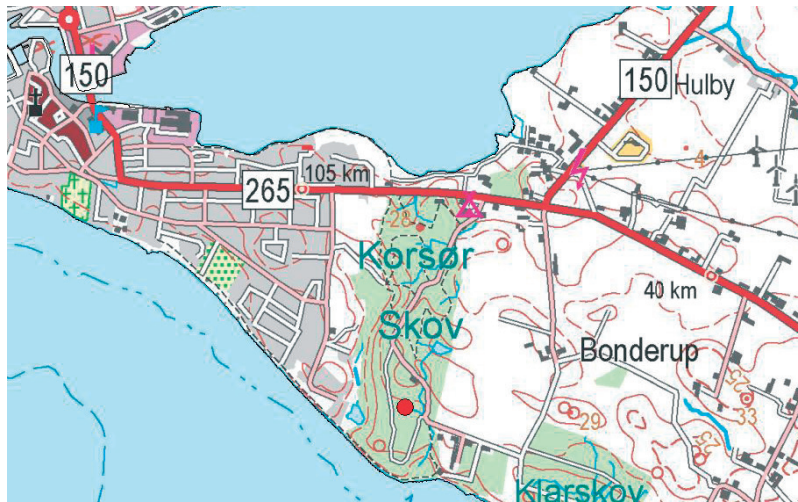
Slagelse Kommune har meget at byde på. Vores natur er mangfoldig, og vi har et hav af muligheder for gode oplevelser og ture i vores nære omgivelser.

Som i mange andre forhold åbner viden og indsigt op for nuancer, og det, der tidligere bare var en smuk skov med et grønt bagtæppe, kan pludselig vise sig at være et landskab, der er skabt for tusinder af år siden i forbindelse med, at iskappen trak sig tilbage.

Men naturen er under konstant forandring, og moser udvikler sig i takt med, at det døde materiale formulder og giver plads til ny natur. Fuglene flytter ind, og den opmærksomme vandrer vil have mulighed for at møde mange forskellige arter. For de ekstra modige er der endda mulighed for, at man kan finde både ramsløg og liljekonvaller, den ene giftig og den anden spiselig. De ligner hinanden, men er alligevel nemme at se forskel på for det træned øje.

Naturen har utrolig meget at byde på. At udnytte den og gå korte eller længere ture er sundt for os alle, både for vores fysiske og mentale helbred. Derfor har vi i Slagelse Kommune lavet en serie af foldere, der skal bidrage til, at dine oplevelser og ture i naturen bliver endnu bedre. Tag dine venner og naboer med på turen og få en ekstra oplevelse samme med vores guidede naturvandring.

Jørgen Grüner
Formand for Miljø Plan og Landdistriktsudvalget

Oversigtskort. Den store røde prik viser turens udgangspunkt.

Korsør Lystskov - den bagerste skovstrand

Længde: 4,5 kilometer.

Tid: 2 timer.

Sværhedsgrad: God adgang også for kørestolsbrugere med hjælper og gangbesværede.

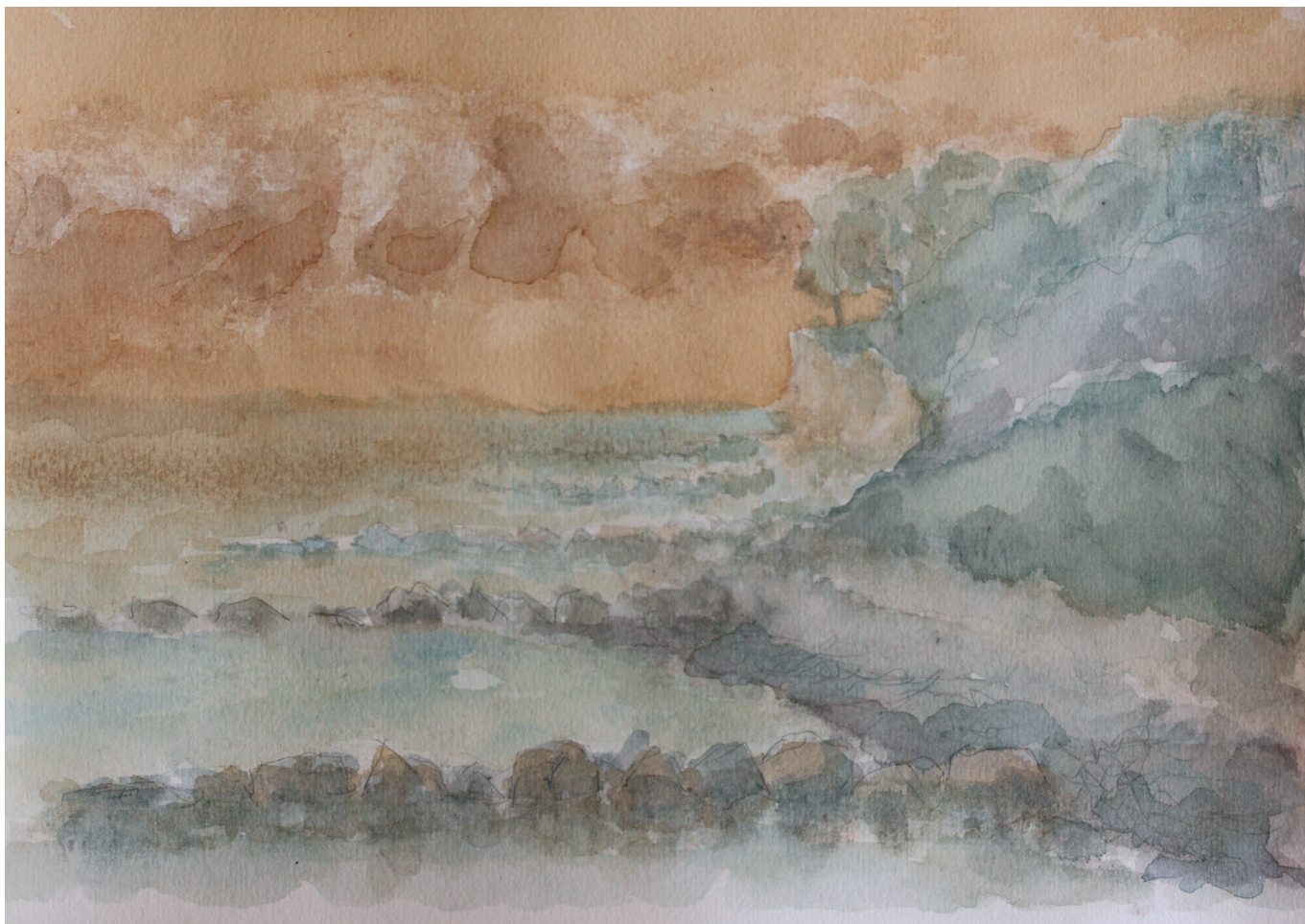
Parkering: Det er muligt at parkere for enden af Skovåsen.

Vi er kørt på asfaltvej helt ind gennem Korsør Lystskov og gør holdt ved p-pladsen nede ved stranden. Denne vandring vil føre dig gennem et parti af den gamle Korsør Lystskov. På turen vil du møde natur, som du kan se den andre steder i skoven, men den vil også tage dig forbi historiske og kulturelle pletter. På denne relativ korte tur vil du også gå gennem mere end 6.000 års lokal historie.

Ruten og de steder du føres forbi giver rig anledning til pauser og eftertænksomhed. Hvis du har mulighed for det, så tag et tæppe med. Noget at drikke og lidt godt at spise – og giv dig så god tid.

Kom, lad os gå

Du går ned til stranden (1). Ved at kigge langs kysten og på skrænterne ned mod vandet kan du se, hvordan vinden gennem tiderne har formet skoven. Et meget gammelt egekrat i skovkanten langs kysten. Træerne er formet af vind og vejr på en måde, der forhindrer den kraftige vind og det hårde vejr i at blæse ind i den bagvedliggende skov og forårsage ødelæggelser blandt de høje bøge. Skovens træer giver så at sige hver især beskyttelse til sig selv og til hinanden.

2.1. Stranden. Vind og vejr former skoven. Træerne tilpasser sig således, at de også beskytter hinanden indbyrdes.

I det tidlige maj kan digesvalerne allerede være dukket op. Disse brun/hvide svaler bor i huler i små kolonier i den øverste del af skrænterne i retning mod Skælskør.

Videre, ind på stien igen

Du føres nu opad og væk fra stranden. Vel oppe og blot nogle få meter inde i skoven skimtes gavlen af et gammelt hus (2). En smal sti fører ind til huset. Det er Fanehuset – eller måske også fandens hus. Det antages, at dette lille hus blev bygget omkring 1627.

Om sådan et hus, med så lang levetid, går der mange historier. Det er ganske vist, at den franske forfatter Lois-Ferdinand Céline boede der i 1948-51. Efter franske myndigheder anmodning til

Danmark var forfatteren blevet arresteret. Céline blev dømt for nationalsocialistisk sympati i Frankrig. Efter sin løsladelse i Danmark i 1948 tog han ophold netop her i det lille røde hus, som tilhørte hans forsvarsadvokat Thorvald Mikkelsen.

I sin alderdom synes huset i dag ganske langsomt at synke sammen. Så frønnet er huset efterhånden, at et par sumpmejser har taget bolig i det smuldrende bindingsværk.

Tilbage til stien i skoven

Nedenfor dig har du Fane Mosen, en af de mange våde pletter i skoven, der i løbet af foråret og sommeren tørrer ud. Et sted med filtret krat af blandt andet eg og ask. Se! – i skovbunden ned mod det våde er der spiret grønne planter frem –

ja du har måske allerede lagt mærke til det stadig grønnere tæppe oppe fra parkeringspladsen (3).

Det er ramsløget, der er på vej. Den kan titte frem allerede i vinteren, men her i det lune forår, er der fart på planten. Bladene når hurtigt en længde på i omegnen af 30 cm.

Den er spiselig fra rodknold til og med blomsten – dog på forskellige tider af året. Først bladene – bedst indtil maj. Herefter blomsten indtil afblomstringen i juni – og så endelig løget fra september og helt indtil vinter.

Du bør ikke være i tvivl om du står overfor et ramsløg. Riv for en sikkerheds et blad over og duft. En duft af hvidløg breder sig straks. Læs eventuelt på nettet hvordan du tilbereder ramsløg. En mulighed er at plukke blade. Læg dem i en plastpose (af hensyn til den kraftige duft, der meget hurtigt breder sig). Vel hjemme skyller du bladene grundigt. Skærer bladene i strimler og på en varm stegepande med dem et øjeblik. Du skal bruge en del. Ligesom spinat svinder de meget ind under tilberedningen.

Du skal naturligvis vaske dine indsamlede dele fra ramsløget, men pluk alligevel et par meter fra stien, hvor de må være rene.

Planterne står skulder ved skulder og udelukker andre planter her i den fugtige jord.

Hvor kommer planten fra?

Der går flere solide historier om, at soldater har bragt dem med sig. Historier er endda så voldsomme, at de hævder, at soldater sydfra i 1848 bragte

dem med sig – plantede dem – for at ødelægge de jyske skove.

Planten antages at være af "dansk oprindelse" i og med, at den saftige grønne plante har været kendt siden stenalderen.

Ekspeditionen fortsætter

Du går videre (4). Du kan med passende små mellemrum gøre holdt. Kigge dig omkring og lytte. Egernet synes at være vendt tilbage til skoven. Netop på denne strækning kan du få et glimt af det hurtige og vævre dyr. Det er lettest at få øje på i forårs- og efterårsskoven, når ikke de mange blade begrænser udsynet.

Når du står stille og ser dig om og lytter, vil du måske også opfange et halvkvalt: Uhuu eller et spagt: Kli-vik. Det er natuglen, der til trods for dagslyset kommunikerer. På denne del af turen kan du være heldig at se den nataktive fugl forsøge at ligne en gren.

Er du meget gangbesværet eller kørestolbruger med hjælper kan du vælge asfaltvejen op mod Sommerlyst (5). Andre mere letbenede krydser vejen og går ad en smallere sti videre langs gærdet ud mod markerne mod Klarskoven.

Langs vejen eller ved stien kan du nu se, at floraen forandrer sig. Her slutter ramsløget. Anemoner og et væld af andre skovbundsplanter har fået plads til at udfolde sig.

Kommer du ad asfaltvejen, vil du lige før Sommerlyst dreje til højre ind på en sti, som fører dig ind i

skoven igen. Du vil mødes med de mere letbenede turfolk tæt på Sorte Mosen. En mose, der er vokset helt til i træer og krat. Prøv at se på de mange former for træer derude. Nogle gamle og knudrede – synkende ned i mosens sorte vand. Andre unge, men nærmest som på tæer står de klar til at følge vandstanden stigninger og fald i løbet af forår, sommer og efterår.

Her har den store flagspætte travlt. Træløberen piler op ad stammer og finder føde med sit lange spidse næb. Gråænder og Grågæs rapper og gækker ude i det skjulte.

Netop her (6), hvor der ikke er ramsløg at se, vokser en lignende plante.

Liljekonvallen

Liljekonvallen vokser i små grupper flere steder i skoven. På bladene ligner konvallen ramsløget en del. Planten er mere spæd. Bladene er finere. Blomsterstanden er en stængel med en række hvide små blomster, der som klokker sidder på en række. Den smukke plante er giftig at spise.

Er du ude at plukke ramsløg er hvidløgssprøven en sikker indikator for, hvad du står med i hånden. Liljekonvallen dufter slet ikke af hvidløg.

Flora, fauna og mystik

Jeg drages af moser og den rigdom af flora og fauna, der udspilles omkring sump og vandhul (7). Også i de rigtig gamle dage både før, men også efter kristendommens indtog, havde sådanne mose-steder menneskers opmærksomhed. Stederne var ofte hellige. Det var her man så en verden

2.2. Liljekonvallen er mindre og mere spæd end ramsløget. Blomsterne sidder på rad på en stilk. DEN SMUKKE PLANTE ER GIFTIG AT SPISE. Liljekonvallen dufter slet ikke af hvidløg.

dele sig. Måske på grund af det mørke vand og spejlinger i overfladen blev det måske antaget, at der var en verden over - men også en verden under vandspejlet. Det var her ved mosen, at man kunne komme i kontakt med sine guder. Det var her, der blev ofret.

Noget gammelt sludder vil mange mene, men sådan troede man – nok. Der er ikke skriftlige kilder. Men tænk alligevel på et ord som: Dis eller diset. Fænomenet opstår ved mødet mellem køligere og varm luft – ofte over lavtliggende søer og moser. Diser er i gammel tro ånder, der er hjælpere for blandt andre vanegudinden Freja. Pigenavne som Herdis og Hjørdis har aner tilbage til sådanne tågedis.

2.3. Træer vælter i mosen. Nogle styrter, andre synker ganske langsomt omkuld.

Du kan ikke stå længe og tænke her på stien førend der kommer andre forbi, gående, løbende eller cyklende. Træd tilbage for de forbipasserende.

Giv dig tid - kig op

I luften over skoven sker der også noget. En ravn kalder deroppefra (8). Dybe krå, krå krå.

Ravnen mange fugles fjende

Af skovens mange gråkrager anses den noget større ravn som fjende. En fjende der skal jages bort. Da raven nærmer sig, skyder gråkrager op til angreb. Kampen bølger frem og tilbage deroppe over dit hoved. Ravnen skriger. Gråkragerne skriger.

Kampen flytter sig over skoven til andre steder, hvor også andre gråkrager finder anledning til at deltage i luftslaget. Fem gråkrager mod en ravn. Det er overvældende for raven, der som nyttilflytter i skoven er ved at finde sin plads.

2.4 Ravnen er vendt tilbage. Du kan både se – men især høre den ved skoven.

2.5. Den flyvende ravn. Det er sådan du oftest vil få den at se.

Den der løber. Den der cykler eller den der går med headset vil ikke opleve det. Det kan du, som du står her.

Kigger og lytter

Du er kommet ud i et nyere stykke skov. Det er kun cirka 40 år gammelt og har mange år tilbage, før end det er på nabotræernes højde og drøjde.

Du er kommet til et sted, hvor stien deler sig. En bredere fører ud til asfaltvejen. En smallere leder dig videre i skoven på lidt afstand af gærdet mod Bonderups marker. Du vælger den smalle sti.

Du passerer gennem ung højstammet ahornbevoksning. Videre til højere – og lidt ældre bøgetræer. Ude i markskellet kan du se gamle snodede ege. De gamle træer danner et læbælte for skovens træer imod den skrappe vind. Træerne passer på sin vis på hinanden.

Du når asfaltvejen og drejer i retning mod Sommerlyst. Ved p-pladsen på siden af Sommerlyst går du ind. Du fanger en god sti, der fører dig i retning af Søskær mose. Langs stien er en ældre granbeplantning (9). Hvis du er under cirka halvtreds år, så kan du her høre fuglekonger. Fuglekongens sang er i så høj en tone, at den forsvinder ud af lydbilledet, når alderen begynder at trykke. Der er andre fugle. Bogfinken synger. Gulspurven ligeså og de allesteds nærværende ringduer er også her.

Du rammer endnu en asfaltvej og tager retningen mod stranden (10). Her kan du okigge og lytte, men du skal også have øje for biler. Heldigvis er vejen ensrettet, så du skal især have blik fremad.

Pludselig ligger den der – langdyssen. Gå op til den (11). Der er en informationstavle, hvor du kan læse om byggeriet fra bondestenalderen.

Denne type sten-dødehus blev afløseren for døde-huse opført i træ. Hvis du går "indenfor", så prøv at søg i blandt de bagerste sten i din højre side fra "indgangen". Her er i stenalderen eller op i bronzealderen blev der mejslet nogle runde fordybninger i en enkelt sten.

Betydningen af disse såkaldte skåltegn er svær at tyde. En del hælder til, at det er tegn for kvindelig frugtbarhed. Andre at det har været offerhuller, hvor man har lagt eller gnedet effekter ind i forbindelse med ofringer. Andre igen, at skåltegn kunne være et øjebliksbillede af stjernehimlen. Ingen ved helt sikkert, hvad funktionen har været.

Når jeg står i blandt disse sten falder tanken uværgeligt på, det enorme arbejde, det må have været at få samlet og rejst sådan et byggeri. Alle egnens folk må have deltaget. Derigennem er måske skabt det sociale fællesskab, der skulle gøre tilværelsen mere sikker. På denne tid var der ikke landsbyer. Her boede man lidt spredt, men har så kunnet samles omkring et dødehus, hvor man sikkert har søgt råd og vejledning hos sine forfædre - og æret dem med ofringer.

Lidt videre på asfalten møder du hundeskoven. Et legeland for løse hunde.

Lige ved hundeskoven ser du endnu et fortidsminde (12). Det er en rundhøj. Højen er noget sammensunket og slidt. Tidens tand har gnavet i højen. Mange mennesker er gået over højen og slidt spor.

Forestil dig byggeriet for cirka 5.500 år siden. Områdets mennesker har haft dagen besat med at skaffe mad og tilberede den. Bygge boliger som kunne give ly og læ imod uvejr og kulde.

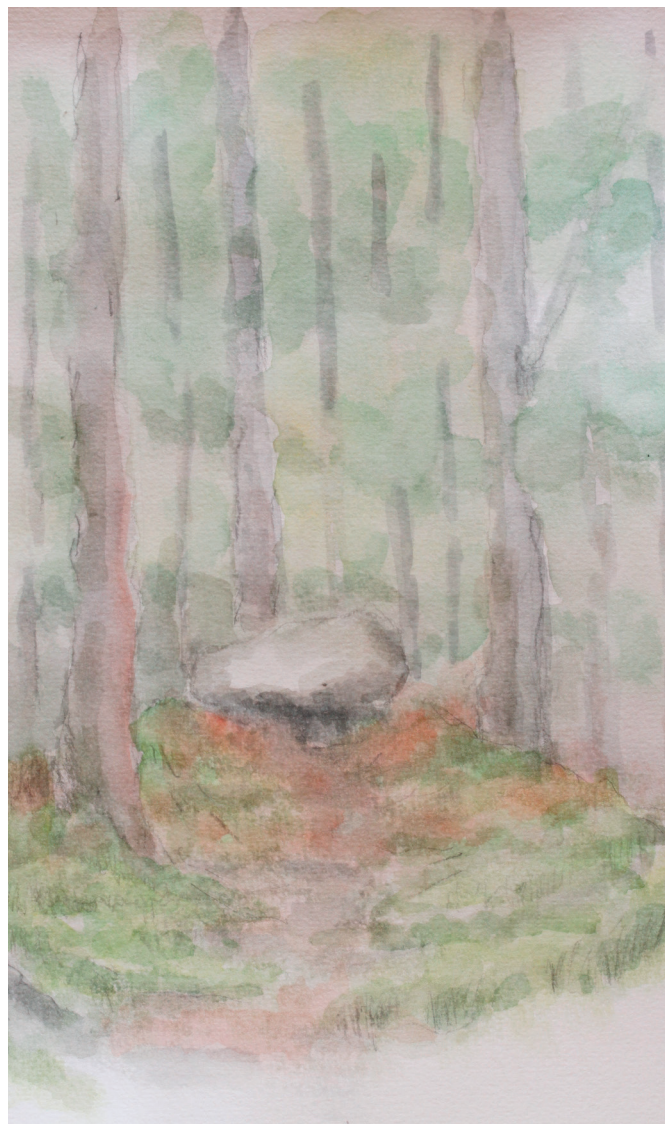
Alligevel er man gået sammen for i fællesskab at bygge sådan et imponerende gravmæle i sten og tørv. Stenene har ligget rundt omkring – måske der, hvor man ville anlægge en mark. Tørvene var taget op, måske fra de steder i den tætte skov, der efter stort arbejde var blevet lagt frit.

Det skønnes at der til det byggeri, som du står ved, er gået cirka 10.000 mandetimer. Altså tid, der er taget fra den sparsomme tid, der har været udover det, at skulle overleve.

Ad asfaltvejen går det nu de sidste meter tilbage til p-pladsen ved den bagerste skovstrand.

I al slags vejr ligger Fanehuset der. Moser og gravhøje er der også altid. Indtrykkene på stederne kan være ganske forskellig afhængig af vejr og årstid. Naturen, ja den ændrer sig.

Du kan se forandringer derude i naturen næsten fra uge til uge.

2.6. Rundhøjen i dag. Som andre fortidsminder i skoven noget hærget af trafik.

Detailkort

Kortet viser, hvor du finder de 12 udvalgte punkter (1-12) på ruten.

0 100 200 400 m

Om forfatteren

Turbeskrivelsen i dette hæfte er forfattet og illustreret af Villy Jensen.

Villy Jensen er en lokal kunstner, naturelsker og ornitolog, der gennem mere end 50 år har skaffet sig et solidt kendskab til naturen omkring Korsør. Her har han været lokal guide på en lang række ture ved eng, strand og skov.

Han har deltaget i flere projekter for beskyttelse af vores natur, herunder arbejdet i en del år for Zoologisk Museum i København som ringmærker.

Han har desuden malet og tegnet naturmotiver gennem mange år.